

С. 26-29

ISSN 0321-1401

Дошкільні виховання

8.2005

Дошкільнє Виховання

ЩОМІСЯЧНИЙ
НАУКОВО-МЕТОДИЧНИЙ ЖУРНАЛ
ДЛЯ ПЕДАГОГІВ І БАТЬКІВ
МІНІСТЕРСТВА ОСВІТИ І НАУКИ
УКРАЇНИ

Свідоцтво про державну реєстрацію
серія КВ № 6919 від 31.01.2003

Виходить з 1931 року

Журнал нагороджено
Почесною Грамотою
Президії Верховної
Ради України

№ 8 (769)
СЕРПЕНЬ 2005

Головний редактор
Ніна АНДРУСИЧ

Редакційна колегія:
Георгій Балл, Іван Бех, Алла
Богуш, Мирослав Боришевський,
Катерина Волинець, Наталя
Гавриш, Микола Грицан, Олена
Кононко, Олена Копейкіна,
Світлана Кулачківська, Неля
Лисенко, Марина Машовець, Зоя
Плохій, Неоніла Побірченко,
Тамара Поніманська, Юлія
Приходько, Алла Середницька,
Галина Тарасенко, Наталя
Чепелева, Людмила Якименко.

Відповідальний секретар
Валентин Горпинюк

Редактори відділів:
Неоніла Біличенко,
Надія Сідаш, Ганна Остапенко,
Галина Олексієнко,
Людмила Петік

Музичний редактор
Наталя Рубальська

Коректор
Ніна Любаченко

Верстка
Володимир Васильєв

Адреса редакції:
вул. Ю. Коцюбинського, 7,
Київ-53, 04053

Тел.: 486-11-19, 486-91-14,
486-13-32 (т/ф)

E-mail: dv@fm.com.ua

Видавець: Видавництво "Світлич".

Видруковано на журнальному комплексі
видавництва "Преса України",
02146, Київ-146, Героїв Космосу, 6.

Підписано до друку 03.08.2005. Формат 60x84 1/8.
Папір офсетний №1. Офсетний друк. Умовн. друк.
арк. 3,72. Умовн. фарб.-відб. 14,88. Обл.-видавн.
арк. 5,5. Наклад 12070 прим. Зам. 0108108.

© Видавництво "Світлич", 2005

Забороняється перевидання
і копіювання матеріалів журналу
нинішнього та минулих років

Президент України Віктор Ющенко у своєму Указі "Про невідкладні заходи щодо забезпечення функціонування та розвитку освіти в Україні" від 4 липня 2005 року за № 1013/2005, зокрема, постановив Кабінету Міністрів України посилити роботу з громадянського виховання підростаючого покоління.

А саме: "опрацювати і забезпечити реалізацію заходів щодо: докорінного поліпшення виховної роботи з дітьми, учнівською та студентською молоддю на основі традицій і звичаїв українського народу, вивчення його історичної та культурної спадщини, формування у підростаючого покоління високої патріотичної свідомості, готовності до виконання громадянських і конституційних обов'язків, поваги до державних символів України".

Зміст

24 серпня – День Незалежності України

До серпневих конференцій

Стежина духовності

Алла БОГУШ

Духовне виховання на засадах
української християнської
педагогіки..... 3

Психологія

Віра КУЗЬМЕНКО

Індивідуальність в освітньому
процесі ДНЗ.
Концептуальні принципи
та умови їх реалізації..... 5

Управління

і методична служба

Наталя ГАВРИШ,

Раїса ХОРОШАЙЛО

Концепція розвитку навчального
закладу — запорука успіху.
Організація роботи ДНЗ
в контексті сучасної
парадигми освіти..... 8

Педагогічна лабораторія

Наталя КОТЕЛЯНЕЦЬ,

Світлана СКРИННИК

Творче конструювання
розвиває інтелект..... 12

Українознавство

Зінаїда КАЛИНИЧЕНКО

Дивосвіт краси й любові..... 15

Краєзнавство

Світлана БОНДАРЕНКО

Туристськими стежками.
Комплексне заняття
з використанням
елементів краєзнавства
та географії..... 18

Економічне виховання

Неля ЛЕСИК

Законослухняність —
важливий аспект громадянського
виховання. Дітям про
бюджет і податки..... 20

Інтегроване навчання

Ірина МИХАЛЬЧЕНКО

Я все люблю в своїм краю.... 24

Батьківська сторінка

Ніна КРАВЕЦЬ

Готуємо до читання
та письма..... 26

Свята і розваги

Наталя РУБАЛЬСЬКА

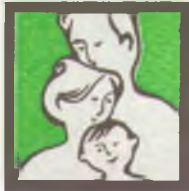
Обжинкові ігри й забавлянки
для Миколки та Оксанки.
Розвага для старших
дошкільнят..... 30

Фотоконкурс "Наші діти"

Серпень надворі — врожай
на столі..... 32

На 1-й стор. обкладинки — фотоконкурс "Наші діти"
«Щастя тобі, дитино, у рідній Україні!»

Нагіслала Наталя Козак, м. Київ

Готуємо до читання та письма

Ніна КРАВЕЦЬ,

канд. пед. наук, Ін-т спеціальної педагогіки АПН України, лабораторія олігофренопедагогіки

Протягом добукарного періоду у школі дитина вчиться розрізняти на слух і під час говоріння голосні та приголосні звуки, правильно вимовляти їх, співвідносити почуте й вимовлене слово-назву з предметом-відповідником. Добукарний період досить нетривалий, і малому учневі ще важко опанувати цей матеріал, позаяк водночас відбувається психологічна адаптація до нових умов. Готувати до шкільного навчання дитину, яка відстає у фізичному чи розумовому розвитку, передусім покликані батьки. Пропоновані ігри-вправи можна використати в роботі з такими, а також із безпроблемними дітьми.

Розрізняють кілька видів спілкування батьків з дитиною: а) дорослий і дитина співпрацюють разом, активно слухаючи одне одного; б) дитина наслідує дії дорослого; в) дорослий хвалить дитину, викликаючи в неї бажання діяти знову й знову.

Рівень готовності дитини до шкільного навчання залежить від сформованості педагогічної компетенції батьків, від особливостей сімейного мікросоціуму. Деякі батьки потребують консультативної допомоги щодо того, як навчати дитину розрізняти слова, співвідносити їх з предметами, назвами яких вони є; як розвивати зв'язне мовлення дитини; як учити її спостерігати живий і неживий світ; розрізняти частини власного тіла, орієнтуватися в ньому та ін. Ця реальна потреба й зумовила появу впродовж останніх років консультативної форми спілкування психологів та педагогів із батьками.

Дорослі мають знати, що різні сенсорні системи (візуальна, аудіювальна, кінестетична) розвиваються в дитини нерівномірно. Ця особливість визначає спосіб сприймання інформації, запам'ятовування й відтворення знань та вмінь. Коли ж наявні певні розлади зору, слуху, мови, інтелекту, то процес формування вищих психічних функцій (мислення, мовлення, пам'яті, уяви тощо) уповільнюється. Внаслідок цього стає неможливим повноцінне спілкування з дорослим, що й призводить до недорозвитку дитини.

Відомо, що розумові дії формуються з опорою на зовнішні предметні операції. Тож на їх становлення негативно впливають будь-які розлади моторної сфери. Однак співчутливі батьки часто відгороджують проблемну дитину від активних дій, не усвідомлюючи, що це додатково ускладнить її психічний розвиток. Завважимо: в дошкільному дитинстві (орієнтовно від трьох-чотирьох років до початку систематичного шкільного навчання) малюк з певними фізичними чи розумовими вадами, якщо з ним систематично працюють удома, набуває перших естетичних уявлень; його поведінка стає унормованою і є зовнішнім чинником, потребуючи наслідування ним батьків і контролю з їхнього боку.

Батьки самі можуть визначити, чи готова їхня дитина вчитись у школі, зокрема оволодівати читанням та письмом. Показниками цього є: інтелектуальна, діяльнісна, емоційно-особистісна, соціальна та фізична готовності. **Інтелектуальна готовність** визначається за станом розвитку мовлення: звуковимовна; обсяг словникового запасу (активний словник, яким дитина постійно користується, та пасивний, яким майже не послуговується, хоча й розуміє значення слів); уміння співвідносити предмети з назвами їх, а слова-назви — з предметами. Батьки цікавляться, що вже знає дитина про довкілля — живу й

неживу природу; спостерігаючи за нею, з'ясовують, де вона активна, а щодо чого пасивна; визначають, чи вміє фіксувати увагу на будь-якому предметі, чи проявляє допитливість; як сприймає й запам'ятовує нові знання.

Дитина до вступу до школи має набути вміння слухати запитання й відповідати на них, будувати словосполучення, прості та поширені речення; користуватися альбомом, олівцями, фломастерами, обводити шаблони, штрихувати. Проте частина батьків навіть не намагається вчити малюка запитувати й відповідати, мотивуючи це тим, що йому це ще не доступно.

Соціальна готовність до школи передбачає знання дитиною правил спілкування з однолітками й незнайомими людьми; відсутність комунікативної та шкільної фобії; дотримання норм поведінки вдома, на вулиці, у громадських місцях; розуміння ролі батьків у її вихованні, а згодом — учителя.

Для тих дітей, які мають певні фізичні відхилення, належна **фізична готовність** до учнівства відіграє неабияку роль. Батьки мають знати загальний стан здоров'я своєї дитини, а також, як розвинені в неї дрібна моторика та координація рухів рук і пальців, особливо ведучої руки (правої, якщо дитина праворука, чи лівої, якщо ліворука). Важливе значення мають розвиток артикуляційного апарату (губи, зуби, язик, піднебіння тощо, відсутність заячої губи, вовчої пащі); стан хребта, відсутність його викривлення — сколіозу тощо; стан фонематичного слуху: як малий чує і розрізняє звуки на слух, насамперед приголосні [б], [д], [з], [ж], [с], [ш], [ц], [щ], [ч], [р], [л].

Орієнтуючись у цих показниках, слід звертати увагу й на сформованість у дитини **шкільно-значущих функцій**: стан слухової та зоросприймальної пам'яті, зорового аналізу й синтезу, слухового сприймання й уваги, мовнорухової пам'яті, просторової орієнтації, точності й диференціації рухів пальців і п'ястей рук. Саме від наявності цих знань та вмінь залежать темп і якість формування навичок читання та письма. Недостатній розвиток зазначених функцій здебільшого спричинюється незрілістю чи локальним ураженням структур головного мозку, які відповідають за стан мовлення, мислення, пам'яті тощо.

Підготовка проблемної дитини до оволодіння читанням і письмом має ґрунтуватися на застосуванні комплексу вправ у процесі **корекційно-розвивальних занять** батьків із нею, основна мета яких — розвиток та вправлення, доведення шкільно-значущих функцій до вікових норм. До змісту корекційно-розвивальних занять не входить суто навчальний матеріал: корекція наявних порушень та розвиток малюка здійснюються в ігровій та предметно-практичній діяльності.

1. Усна народна творчість — найкращий і най-доступніший матеріал, який допоможе готувати дитину до оволодіння читанням і письмом.

2.7. Так звані малі фольклорні жанри (забавлянки, лічилки, скоромовки, заклички тощо), коли малюк промовляє їх, задіюють інтелектуальну, емоційно-вольову та фізичну сфери. Проте, на жаль, молоді батьки часто не знають народних дитячих потішок. Та й швидкий розвиток комп'ютерних технологій, новітніх засобів масової інформації дещо знизив роль книжки в навчанні та вихованні юних. Між тим читання або слухання фольклорних творів, промовляння їх разом із дорослим розвивають фонематичний слух, формують уміння усвідомлювати й відтворювати почуте, ще й виконуючи певні дії. Так дитина розвивається розумово й фізично.

Цікаві й зрозумілі малятам **забавлянки** — коротенькі пісеньки або віршики жартівливо-гумористичного характеру. Зміст забавлянок передбачає одночасне промовляння слів та виконання певних дій, завдяки чому розвивається й коригується не лише мовлення, а й моторика. У дитини змінюється емоційний стан, вона стає уважнішою, тішиться з того, що з нею спілкуються. А маніпуляції руками, пальцями, ногами, головою допомагають їй зрозуміти будову свого тіла, орієнтуватись у ньому.

1. Забавлянки для координації рухів голови. Дитина з інтелектуальним недорозвитком украй повільно сприймає й осмислює звернене до неї мовлення, вона навіть голову повертає спробою, ніби неохоче. Щоб навчити малюка швидко повертати голову правобіч і лівобіч, нахилити вперед і назад, дорослий бере її обіруч і повертає сам туди-сюди (немовби перекладає з долоні на долоню), потім нахиляє вперед-назад, водночас промовляючи: "Печу, печу хлібчик, щоб з'їв його дитчик. Шур у пліч!"

2. Забавлянки для синхронної координації п'ястей рук. Дитину навчають плескати в долоні, промовляючи: "Тосі, тосі, свині в горосі, телята в капусті, нема кому вигнати, тільки ..." (ім'я дитини).

3. Забавлянки для правильної координації дрібних рухів пальців та розвитку уваги, волі, спостережливості, кмітливості. Дорослий і малюк обоє тицяють своїми вказівними пальцями в дитячу долоньку. Дорослий промовляє, спонукаючи дитину повторювати за ним слова: "Мама, тато, жаба — квак!" На слові "квак" вона має стиснути пальці в кулак, щоб "упіймати" чийсь палець. Чий палець буде вхоплено, той веде гру-забавлянку. Але дорослий постійно виконує її словесну частину, заохочуючи дитину відтворювати слова. Здебільшого вона через уповільнену реакцію спочатку хапає власний палець.

4. Забавлянки для розуміння мови дорослого. Беруть дитячу руку й виконують колові рухи своїм пальцем по долоньці. Механічний вплив на нервові закінчення сприяє розвитку слуху та мовлення, формує зосередженість, увагу. При цьому промовляють: "Со-

рока-ворона кашу варила, на кілочку студила. Дітки пішли до села — сама кашу поїла. Гай, гай, полетіла!" (Тут обидві руки дитини то піднімають, то опускають, імітуючи пташиний лет).

5. Забавлянки для засвоєння назв частин тіла. Дорослий, рухаючи одночасно вказівним та середнім пальцями (ніби летить комаха) й торкаючись ними різних частин тіла малюка, називає їх:

а) "Летіла бджола: дзум-дзум-дзум! І сіла..."

(ім'я дитини) на вушко, очко, носик — дзум!" (При цьому злегка пощипує дитину за названу частину тіла).

б) Дорослий, широко розвівши вказівний та середній пальці, торкається тіла дитини, легенько штовхає її і промовляє: "Іде коза рогата, веде діток кошлата. А хто козу торкне, того коза штрикне в ..." (ручку, ніжку, животик тощо).

6. Забавлянки для масажу п'ятки та стопи. У п'ятку та стопу малюка легенько постукують вказівним пальцем, промовляючи: "Кую, кую чобіток, подай, бабо, молоток. Не подаси молотка — не підкую чобітка". Масаж активних точок пальців, стопи, п'ятки поліпшує самопочуття дитини, стимулює роботу мозку, підтримує тонус.

7. Забавлянки для утримання рівноваги, формування вміння керувати своїм тілом під час рухів. Дорослий садить дитину собі на ногу, гойдає її і промовляє: а) "Іде, їде пан, пан на конику сам, сам. А за ним хлоп, хлоп на конику гоп, гоп"; б) "Гойда, гойда, гойдаша, де кобилка, там лоша, там печене поросля!" Дитина привчається утримувати корпус тіла, не перехилитися вбік, не боятися висоти. Вона сидить рівно, тримаючи спину прямо. Це знадобиться їй, щоб уникнути сколіозу, коли читатиме та писатиме.

8. Забавлянки для наслідування та відтворення рухів дорослого. Щоб виробити в дитини кращу координацію рухів частин тіла, розвивати увагу, спостережливості, уміння наслідувати й відтворювати рухи дорослого, її спонукають танцювати: а) "Ой без дуди, без дуди йдуть ніженьки не туди. А як дудочку почують, самі ніженьки танцюють"; б) "Танцювала риба з раком, а петрушка з пастернаком, а цибуля з часником, а дівчина ... (ім'я дитини) з козаком!"

Оволодіння дитиною навичками письма залежить від достатнього розвитку сенсомоторних компонентів рухового аналізатора та від того, як готова рука виконувати точні й складні графічні дії. У багатьох дітей унаслідок порушень складноскоординованих рухів ведучої руки, попри сприятливий стан загальної моторики, досить часто спостерігаються нецілеспрямовані й неточні тонкі диференційовані рухи пальців та п'ястей руки. Це утруднює користування олівцем, фломастером, ручкою як графічними інструментами. Завдання батьків — розвинути й удосконалити складноскоординовані дрібні рухи всіх ланок дитячої руки: плеча, передпліччя, п'ясті та пальців. Розпочинають із ігрової пальчикової гімнастики, коли дитині не доводиться

напружуватися, щоб виконати запропоноване завдання. **Забавлянка пальчиками** допомагає їй орієнтуватися у частинах свого тіла, зокрема руки. Малюк навчається розрізняти один-кілька предметів, узгоджувати дрібні рухи руки, привчається до праці: "Кар-кар, ворона, діткам кашу варила, на припічку студила. Цьому дам, цьому дам, а цьому не дам. Він дрова не носив, печі не топив, кашу не варив". (Дорослий торкається кожного пальця дитини, масажуючи його, а мізинець загинає). Завдяки такій пальчиковій гімнастиці розвивається рухливість пальців.

II. Пальчикові ігри та вправи викликають у дітей поживлення, позитивні емоції, здійснюють тонізуючий вплив на функціональний стан мозку, сприяють розвиткові мовлення.

1. "Бублички". Показують дитині й навчають її по чергово торкатись своїм великим пальцем кожного наступного пальця, утворюючи в такий спосіб "бубличок".

2. "Хатинка". Долоні обох рук дитини з міцно стуленими пальцями з'єднують внутрішнім боком; потім розводять долоні, лишаючи пальці обох рук притиснутими пучками один до одного. Так утворюється "хатинка".

3. "Віяло". Руки дитини з міцно стуленими пальцями тримають перед грудьми долонями догори. Потім пальці поволі розводять якнайдалі один від одного, утворюючи "віяло"; обмахують обличчя, ніби спекотно.

4. "М'яч". Пучками розчепірих і зігнутих пальців правої руки дитини торкаються пучок пальців її лівої руки, утворюючи "м'яч". У такому положенні тримають пальці, рахуючи до п'яти, щоб від напруження вони не втомилися.

5. "Тіньовий театр". Дорослий сідає з малюком так, щоб тінь від джерела світла падала на стіну (якщо світлі шпалери) або на аркуш білого паперу, який слугує екраном. Складає з пальців різноманітні фігури, від яких утворюється жива тінь.

◆ **"Зайчик"** — великий палець торкається стулених пучок мізинного та безіменного, а вказівний та середній пальці навперемінно рухаються. На екрані з'являється тінь зайчика, який перебирає вушками.

◆ **"Песик"** — мізинний та безіменний пальці підняті вгору, а вказівний та середній міцно притиснуті один до одного, зігнуті й навперемінно торкаються пучками великого пальця. На екрані з'являється тінь песика, який нібито гавкає. Дії супроводжуються звуконаслідуванням: "Гав-гав-гав!"

◆ **"Політ птаха".** Прямі пальці обох рук стулені. П'ясть правої руки дитини кладуть похило на п'ясть лівої. Одночасним підніманням та опусканням п'ястей імітують змахування пташиних крил.

III. Вправи з м'ячами. Добирають м'ячі різної величини: маленький (розміру тенісного м'ячика), середній (діаметром до 10 см), великий (діаметром 20–30 см).

Дитину ставлять на відстані двох метрів від дорослого. Кидають їй м'яча, а вона має упіймати його обома

руками. Спочатку тренують у ловінні великого м'яча, а далі поступово зменшують розміри.

IV. Робота з тістом. Дрібна моторика й координація рухів п'ясті руки, плеча та пальців добре розвиваються під час предметно-практичної діяльності дитини.

Для роботи можна використати домашнє тісто. З ним зручніше працювати, ніж з пластиліном, бо воно м'яке, ніжнє, чисте. Та й вироби з тіста можна випекти для споживання. Так дитина змалечку привчатиметься виготовляти щось корисне для себе й інших.

1. Одночасна скоординованість дій обох рук. Мати замішує тісто, добре вимішує його, щоб не прилипло до рук. Потім пропонує дитині й самій місити, показуючи їй, як треба правильно тиснути кулачками, як перевертати тісто руками, натискати, щоб вимісити. Шматочок тіста розкачується на дошці поздовжніми рухами обох рук, щоб утворилася качалочка завдовжки 15 см. Дорослий стежить, щоб вона була рівномірною по товщині, нагадує дитині, що слід рівномірно синхронно натискати обома руками з однаковою силою.

2. Вироблення окоміру. Виконуючи цю вправу, дитина вчиться оперувати різальними інструментами (ножем, стеком) ведучою рукою. Користування ножем забезпечує координацію рухів правої та лівої рук (водночас розмежовуючи їх функції) і виділяє ведучу руку, узгоджуючи разом з тим роботу обох рук. Качалочку розрізають ножем чи стеком на однакові шматочки. Дитина спочатку спостерігає за цим, а потім її навчають притримувати тісто лівою рукою (якщо вона праворука) або правою (якщо ліворука); правильно тримати ніж, натискати ним, щоб розрізати качалочку. Розвиткові окоміру допомагає використання зразка певної довжини.

3. Ліплення коржа. Вправа розрахована на синхронну скоординовану діяльність обох рук. Водночас малюк учиться користуватися качалкою. Йому пояснюють, що треба підготувати тісто для пиріжків. Беруть один із відрізаних шматочків, умокують його з обох зрізів у борошно, щоб тісто не липло до дошки та до качалки, й починають розкачувати. Під час розкачування тіста качалкою працюють обидві руки; відбуваються одночасна синхронна координація рухів та масаж.

4. Ліплення пирога. Відрізаний шматочок тіста, обтрушеного борошном, кладуть на ліву долоню (якщо дитина праворука), а праву долоню притискають до лівої. Обома руками намагаються тиснути на тісто, щоб розплюскати його, — виходить круглий коржик-заготовка. Посередині кладуть начинку, беруть у долоні й притискають краї. Потім тримають виріб в одній руці, а великим та вказівним пальцями ведучої руки зіплюють краї "пирога". Зліпивши, розплющують по шву, щоб виріб набув потрібної форми.

5. Ліплення вареників. Качалочку з тіста ріжуть на менші шматочки. Розкачавши качалкою шматочок-вареницю, кладуть посередині начинку й великим та вказівним пальцями зіплюють краї. Дитину навчають також працювати трьома пальцями: великим, вказівним та середнім.

6. Ліплення бубликів. Розкачують долонями тонку (діаметр 0,5 см) качалочку завдовжки до 10 см. Міцно з'єднавши її кінці, отримують бублик.

7. Ліплення квітки. З трьох-чотирьох маленьких бубличків складають квітку. Пелюстки розплюскують долонею; стебельце виготовляють з довгої качалочки.

V. Робота з дрібними предметами. Використовується все те, з чим дитина здатна маніпулювати самостійно: мозаїка, гудзики, природний матеріал (насіння квасолі, соняшнику, кукурудзи, жолуди, листя дерев, крилатки клена тощо).

Робота з таким матеріалом тренує пальці, розвиває зорову, образну й тактильну пам'ять, координацію дрібних рухів п'ясті руки та пальців. Особливо корисно для дитини працювати з квасолею: гладеньку квасолину важко втримати в пальцях, тож потрібні достатня скоординованість та рухливість пальців.

1. Відбирання квасолін за різними ознаками: за кольором — білі, чорні, рябі; за формою — круглі, продовгуваті; за величиною: великі, малі.

2. Виготовлення композицій із квасолі. Дорослий готує основу для виробу, розмазавши на картонній площині пластилін, і показує дитині процес виготовлення композиції. Після показу перевіряє, чи все вона зрозуміла, а далі дитина працює самостійно під його керівництвом. Викладає за зразком різні геометричні фігури, починаючи з найлегшої — прямокутника. Поступово завдання ускладнюється: викладаються ваза з квітами, фігурки тварин, казкові персонажі та сюжети. Після виготовлення композицій малому нагадують зміст відомих казок, знайомлячи його з дитячою художньою книжкою.

До речі, краще дитині не читати, а розповідати, зосереджуючи її увагу на ілюстраціях. Це забезпечує емоційний контакт з нею: її поведінка, вираз обличчя, очей показуватимуть, чи розуміє вона те, що слухає, чи зацікавлює це її, викликає відповідні емоції.

VI. Робота з ножицями. Дитячі пальці ще слабкі, м'язи руки майже не розвинуті. Тож їх слід постійно тренувати, щоб вони зміцніли, й дитина могла писати й швидко не втомлювалася, щоб пальці не тремтіли.

Для зміцнення пальців ведучої руки знадобляться ножиці (слід обов'язково пояснити правила безпеки при користуванні ними). Головне в роботі з ножицями та папером — забезпечувати координацію рухів пальців та п'ясті руки, синхронну роботу обох рук, оскільки треба притримувати папір однією рукою, а ведучою різати ножицями. Одночасно дитина навчається слухати й розуміти вказівку дорослого, виконувати завдання за зразком і звіряти з ним свою роботу.

1. Згинання паперу. Дитині показують, як згинати папір по накреслених прямих лініях, і пропонують виконати завдання самостійно.

2. Різання паперу: розрізання по згину з дотриманням точної лінії його.

3. Складання (з опорою на зразок) простих предметів із паперових смужок: ялинка, будиночок тощо.

4. Вирізування геометричних фігур та складання з них простих орнаментів.

Рекомендована література

1. Грицик В.Б., Мотрич Л.К. Дитина щаслива у грі: Навч.-метод. посіб. — К.: Наук. світ, 2003. — 70 с.
2. Дитячий фольклор. Колискові пісні та забавлянки / Упор., передм. Г.В. Довженок. — К.: Наук. думка, 1984. — 470 с.

Бібліографічна довідка

Шукайте в журналі "Палітра педагога":

- добірку коротеньких текстів – віршів, забавлянок, скоромовок, оповідок, – які можна використати для навчання дітей правильної вимови звуків української мови та читання (2005, № 2);
- ефективну технологію навчання дітей письма (2004, № 3 – перший етап; 2005, № 3 – другий та третій етапи).

Реклама

Модульні комплекси "ЗАБАВА"

можна з успіхом використовувати для організації ігор на розвиток рухових навичок у дітей як в індивідуальній роботі, так і в груповій — для проведення естафет і спортивних занять

"Альма-Шкіргалантерея" (фізкультурно-ігрове обладнання для дітей)

Вул. Гагаріна, 37, м. Хмельницький, Україна, 29000. Телефони: (0382) 72-01-54, (03822) 6-12-53, т/ф (0382) 72-07-78 (79). Представництво у Києві: тел. 233-56-50, т/ф 552-57-40, (067)-934-58-55